

RP 264/2016 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om penninginsamlingar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om penninginsamlingar ändras. Enligt den gällande lagen har Nationalgalleriet och universiteten rätt att med tillstånd anordna penninginsamlingar 2014—2017 i syfte att tillföra kapital för sin verksamhet. För att man under den tid som arbetet med reformen av lagen om penninginsamlingar pågår ska kunna trygga kontinuiteten för de penninginsamlingar som anordnas för att tillföra Nationalgalleriet och universiteten kapital föreslås det att tiden för dessa penninginsamlingar förlängs till utgången av 2019. Dessutom föreslås det att yrkeshögskolorna får samma rätt som universiteten att anordna penninginsamlingar för skötseln av sina lagstadgade uppgifter samt under 2017—2019 för att tillföra yrkeshögskolorna kapital. Polisstyrelsen meddelar tillstånd för penninginsamlingar som anordnas av en yrkeshögskola och Nationalgalleriet.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

RP 264/2016 rd

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
MOTIVERING	3
1 Nuläge och föreslagna ändringar	3
2 Propositionens konsekvenser	6
3 Beredningen av propositionen	8
4 Ikraftträdande	10
LAGFÖRSLAG	11
Lag om ändring av lagen om penninginsamlingar	11
BILAGA	13
PARALLELLTEXT	13
Lag om ändring av lagen om penninginsamlingar	13

MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

Bestämmelser om anordnande av penninginsamlingar finns i lagen om penninginsamlingar (255/2006) och i statsrådets förordning om penninginsamlingar (503/2006). Syftet med lagen om penninginsamlingar är att möjliggöra penninginsamlingar för finansiering av allmännyttig verksamhet och förhindra oredlig verksamhet i samband med penninginsamlingar. Med penninginsamling avses verksamhet där pengar samlas in genom vädjan till allmänheten och utan motprestation. Penninginsamlingar får anordnas endast med tillstånd av en myndighet. Behöriga myndigheter när det gäller att bevilja tillstånd till penninginsamling är de lokala polisinsamlingarna och Polisstyrelsen.

Tillstånd till penninginsamling kan enligt 7 § i lagen om penninginsamlingar ges till en i Finland registrerad sammanslutning eller stiftelse med allmännyttigt syfte, en i Finland verksam oregistrerad sammanslutning med allmännyttigt eller i 6 § 2 mom. 1 punkten nämnt syfte, om orsaken till att sammanslutningen inte har registrerats är att dess ställning regleras i lagstiftningen i Finland eller att sammanslutningens verksamhet är av tillfällig karaktär, Nationalgalleriet, ett stift inom den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland och ett stift inom den ortodoxa kyrkan i Finland samt ett universitet som avses i 1 § 2 mom. i universitetslagen (558/2009). Enligt 11 § 3 mom. i lagen om penninginsamlingar meddelar Polisstyrelsen tillstånd till penninginsamling som anordnas av ett stift inom den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland eller av ett stift inom den ortodoxa kyrkan i Finland och till penninginsamling som anordnas av ett universitet som avses i 1 § 2 mom. i universitetslagen.

I 6 § i lagen om penninginsamlingar föreskrivs det om tillåtna insamlingsändamål. Penninginsamlingar får anordnas i syfte att skaffa medel uteslutande för allmännyttig verksamhet. Enligt paragrafens 1 mom. har Nationalgalleriet rätt att anordna penninginsamlingar i syfte att skaffa medel för att stödja skötseln av de uppgifter som avses i 2 § i lagen om Nationalgalleriet (889/2013) samt under 2014—2017 för att tillföra Nationalgalleriet kapital.

Ett universitet som avses i 1 § 2 mom. i universitetslagen har på motsvarande sätt rätt att anordna penninginsamlingar i syfte att skaffa medel för att stödja verksamhet enligt 2 § i den lagen samt under 2014—2017 för att tillföra universitetet kapital. Det finns inga separata bestämmelser om yrkeshögskolors rätt att anordna penninginsamlingar, och yrkeshögskolorna uppfyller inte förutsättningarna för tillstånd enligt den gällande lagen om penninginsamlingar. Bestämmelser om universitetens rätt att anordna penninginsamlingar infördes 2014 av samma orsak.

Nationalgalleriet är riksmuseum för bildkonsten. Det inrättades i syfte att stärka kulturarvet och främja den konstnärliga bildningen. Till Nationalgalleriets viktigaste uppgifter hör att se till att Nationalgalleriets samling upprätthålls och utökas och att bedriva utställningsverksamhet och annan konstmuseiverksamhet. Nationalgalleriet är en självständig offentlighetsrättslig stiftelse, som det finns bestämmelser om i lagen om Nationalgalleriet.

Vid inrättandet av Nationalgalleriet beslutades det i samband med budgetberedningen att staten deltar i kapitaliseringen genom att 2014 tillföra sammanlagt 10 miljoner euro och genom att 2015—2016 i stiftelsen investera ett belopp på 2,5 gånger det kapital som Nationalgalleriet hos privata finansörer lyckas samla in som donationer för grundkapitalet, dock högst tjugo miljoner euro. I 6 § i lagen om penninginsamlingar anges det att Nationalgalleriets rätt att anordna penninginsamlingar för att tillföra Nationalgalleriet kapital löper ut vid utgången av

RP 264/2016 rd

2017. Enligt budgetpropositionen för 2017 ska det tvååriga reservationsanslag på 10 miljoner euro som budgeterats för 2015 ombudgeteras på oförändrade villkor för 2017. För att Nationalgalleriet ska kunna utnyttja det ovannämnda anslag som anvisats det även under år 2018 måste den tid som anges i 6 § 1 mom. i lagen om penninginsamlingar förlängas.

Bestämmelser om universiteten finns i universitetslagen. I 2 § i den lagen finns följande bestämmelse: "Universiteten har till uppgift att främja den fria forskningen och den vetenskapliga och konstnärliga bildningen, att meddela på forskning grundad högsta undervisning och att fostra de studerande till att tjäna fosterlandet och mänskligheten. Då universiteten fullgör sina uppgifter ska de främja livslångt lärande, samverka med det övriga samhället samt främja forskningsresultatens och den konstnärliga verksamhetens genomslagskraft i samhället."

Rätten för universiteten att anordna penninginsamlingar i syfte att skaffa medel och för att under 2014—2017 tillföra universiteten kapital togs in i lagen om penninginsamlingar under riksdagsbehandlingen av en lag (652/2014) om ändring av den lagen. Kulturutskottet och förvaltningsutskottet ansåg att det är viktigt att stödet för den verksamhet som avses i 2 § i universitetslagen innefattar också insamling av medel med tanke på universitetens kapitalfonder, eftersom avkastningen på kapitalet används för de uppgifter universiteten har enligt den paragrafen. Utskotten ansåg det vara nödvändigt att ta in en uttrycklig bestämmelse om frågan i lagförslaget (KuUU 3/2014 rd, FvUB 13/2014 rd). Förvaltningsutskottet konstaterade i sitt betänkande, i enlighet med kulturutskottets förslag, att behovet av längre giltighetstid och andra ändringar kan diskuteras till exempel samtidigt som en ny reform av lagen om penninginsamlingar utreds.

Riksdagens svar på regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om penninginsamlingar (RP 6/2014 rd; RSv 69/2014 rd) innehöll ett uttalande enligt vilket riksdagen förutsatte att en utredning av behovet att se över lagstiftningen om penninginsamlingar görs skyndsamt och att utredningen tar ställning till olika möjligheter att anordna penninginsamlingar, inbegripet ett system med anmälan, och behandlar lagreformen även med avseende på behovet att utveckla och reglera gräsrotsfinansiering. I uttalandet påpekades det att utredningen också ska beakta behovet av effektiv övervakning av penninginsamlingar och gå in på frågan hur det ska garanteras att en penninginsamling är tillförlitlig och att pengarna går till laglig verksamhet.

I uttalandet från riksdagen hänvisades det till den totalreform av lagen om penninginsamlingar som inleddes 2014. Inrikesministeriet inledde i augusti 2016 en ny förstudie med tanke på en översyn av lagen om penninginsamlingar. Enligt beslutet om tillsättande av det nya förstudieprojektet har projektet till uppgift att kartlägga penninginsamlingsverksamhetens nuläge och utvecklingsobjekt samt att utreda alternativa genomförandemodeller för att göra penninginsamlingsverksamheten smidigare, samtidigt som man håller fast vid målet i den gällande lagen om penninginsamlingar att förhindra oredlig verksamhet i samband med penninginsamlingar. Enligt beslutet om tillsättande bedöms i förstudien också offentliga samfundsställning som anordnare av penninginsamlingar mer omfattande än enligt den gällande regleringen. Nationalgalleriets och universitetens ställning som anordnare av penninginsamlingar bedöms i förstudieprojektet som en del av den totalbedömning som gäller offentligtrettsliga aktörer. Mandatperioden för förstudieprojektet löper till utgången av maj 2017, och efter det bedöms behovet av fortsatt beredning. Således träder en eventuell totalreform av lagen om penninginsamlingar i kraft tidigast under 2018.

I denna proposition föreslås det att Nationalgalleriets och universitetens rätt att anordna penninginsamlingar för att tillföra kapital ska förlängas till utgången av 2019, det vill säga för den tid det tar att behandla och verkställa en totalreform av lagen om penninginsamlingar. Genom ändringen kan man trygga de statsstödda Nationalgalleriets och universitetens rätt att anordna

RP 264/2016 rd

penninginsamlingar för att tillföra Nationalgalleriet och universiteten kapital under den tid det tar att bereda en totalreform av lagen.

I denna proposition föreslås det dessutom att yrkeshögskolorna ges samma rätt som universiteten att anordna penninginsamlingar. I 6 § i lagen om penninginsamlingar föreslås det en skrivning om att En yrkeshögskola enligt yrkeshögskolelagen (932/2014) har rätt att anordna penninginsamlingar i syfte att skaffa medel för skötseln av de uppgifter som avses i 4 § i den lagen samt under 2017—2019 för att tillföra yrkeshögskolan kapital. För tydlighetens skull föreslås det i 7 § i lagen om penninginsamlingar en ny 6 punkt enligt vilken tillstånd till penninginsamling kan ges till en yrkeshögskola. Dessutom föreslås det bli nämnt i 11 § 3 mom. i lagen om penninginsamlingar att det är Polisstyrelsen som meddelar yrkeshögskolor tillstånd till penninginsamling. I syfte att säkerställa lika behandling av yrkeshögskolorna och en enhetlig tillståndspraxis för dem är det motiverat att koncentrera deras tillståndsärenden i penninginsamlingsfrågor till Polisstyrelsen. På så sätt orsakas polisinnrättningarna inget behov av tilläggsresurser. Med beaktande av yrkeshögskolornas ringa antal har propositionen inte heller konsekvenser för behovet av personresurser vid Polisstyrelsen.

Yrkeshögskolorna och universiteten bildar tillsammans högskoleväsendet i Finland (yrkeshögskolelagen 2 §). Det är nödvändigt att snabbt, före totalreformen av lagen om penninginsamlingar, ge yrkeshögskolorna rätt att anordna penninginsamlingar för att deras ekonomiska ställning och verksamhetsförutsättningar ska kunna förbättras. För rätten att anordna penninginsamlingar talar de obligatoriska terminsavgifter som kommer att införas för studerande från länder utanför EU-/EES-området som inleder sina studier den 1 augusti 2017 eller efter det. Yrkeshögskolorna ska ha ett stipendiesystem för att stödja studerande som deltar i denna avgiftsbelagda examensutbildning (yrkeshögskolelagen 13 a § 3 mom.). För att inrätta stipendiefonder bör man kunna vädja till allmänheten för att få donationer. Dessutom omfattar verkställighetsplanen för statsminister Juha Sipiläs regeringsprogram ett mål att kapitalisera yrkeshögskolorna med 24 miljoner euro 2018. Inga beslut har fattats om hur kapitaliseringen ska ske. Den gällande lagstiftningen gör det inte möjligt att tillföra kapital genom en så kallad motfinansiering som möjliggjordes i fråga om universiteten och Nationalgalleriet, där statens investering i de enskilda yrkeshögskolorna skulle vara beroende av det kapital som de själva samlar in. För att denna kapitaliseringsmetod ska vara möjlig för yrkeshögskolornas del måste de ges samma rätt att anordna penninginsamlingar som universiteten har.

Bestämmelser om yrkeshögskolorna finns i yrkeshögskolelagen. Enligt 4 § i den lagen har yrkeshögskolorna till uppgift "att meddela sådan högskoleundervisning för yrkesinriktade expertuppgifter som baserar sig på arbetslivets och arbetslivsutvecklingens krav samt på forskning och konstnärliga och kulturella utgångspunkter och att stödja studerandenas yrkesutveckling. Yrkeshögskolorna ska också bedriva tillämplig forskningsverksamhet och utvecklings- och innovationsverksamhet som gynnar yrkeshögskoleundervisningen, främjar arbetslivet och den regionala utvecklingen och förnyar näringsstrukturen i regionen, samt bedriva konstnärlig verksamhet. Då yrkeshögskolan fullgör sina uppgifter ska den främja livslångt lärande."

I förarbetena från 2006 till den bestämmelse i 6 § i lagen om penninginsamlingar som gäller universiteten (RP 6/2014 rd) sägs det, i överensstämmelse med den del som gäller Nationalgalleriet, att ett omnämmande av universitetens rätt att anordna penninginsamlingar ska fogas till lagen i syfte att trygga universitetens ställning som tillståndshavare. I motiveringen till paragrafen sägs det att det genom lagändringen beaktas att universitetens medelsanskaffning är kontinuerlig till karaktären och att universiteten har ett behov av att samtidigt anordna penninginsamlingar för många projekt som stöder forskningen och undervisningen. Det konstateras i motiveringen att universitetens uppgifter enligt 2 § i universitetslagen kan anses uppfylla definitionen av allmännyttig verksamhet i lagen om penninginsamlingar. Denna motivering är

också tillämplig på yrkeshögskolor. Yrkeshögskolorna har även samma behov som universiteten att stärka sina verksamhetsförutsättningar genom att i balansräkningen samla varaktigt kapital som gör verksamheten stabilare och mera förutsägbar.

Bestämmelserna i 5 § i yrkeshögskolelagen utgör en garanti för att donationsmedel används endast för ändamål som är förenliga med en yrkeshögskolas uppgifter. Dessa bestämmelser innebär att ägarna till en yrkeshögskola trots aktiebolagsformen inte kan få ekonomisk vinning av yrkeshögskolan. Även om yrkeshögskoleverksamheten upphör har varje ägare rätt till yrkeshögskolans medel bara högst till det belopp som ägaren har investerat i yrkeshögskolan. I övrigt ska medlen användas för ändamål som avses i 4 § i yrkeshögskolelagen.

I denna proposition föreslås vidare att det i 11 § 3 mom. i lagen om penninginsamlingar ska nämnas att Polisstyrelsen meddelar tillstånd till penninginsamling som anordnas av Nationalgalleriet. När Nationalgalleriet fick rätt att anordna penninginsamlingar skrevs det inte in i lagen vem som beviljar tillstånd. Det har ingen praktisk betydelse att denna behörighet tas in i lagen eftersom Nationalgalleriet anordnar nationella penninginsamlingar och Polisstyrelsen också hittills har svarat för meddelandet av tillstånd till Nationalgalleriets penninginsamlingar.

2 Propositionens konsekvenser

Genom propositionen blir det möjligt för Nationalgalleriet och universiteten att under tiden för projektet med totalreformen av lagen om penninginsamlingar fortsätta sina pågående insamlingar av kapital så som det ursprungligen var meningen med bestämmelsen. Förslaget gör Nationalgalleriets och universitetens medelsinsamling långsiktigare och effektivare. Dessutom gör förslaget det möjligt för yrkeshögskolorna att anordna penninginsamlingar på samma sätt som universiteten. Det har betydelse för resultaten och de samhälleliga effekterna av yrkeshögskolornas verksamhet. Förslaget stöder genomförandet av statsminister Juha Sipiläs regeringsprogram.

Genom förslaget kan Nationalgalleriets insamling av kapital och den anknytande tillförsel av kapital som staten beviljat fortsätta i enlighet med statsbudgeten. Nationalgalleriets penninginsamling för att tillföra kapital som berättigar till statlig motfinansiering inleddes 2015. I september 2016 lämnade Nationalgalleriet undervisnings- och kulturministeriet, för godkännande och för bestämmande av den statliga motfinansieringen, sin första redogörelse för de medel som Nationalgalleriet samlat in för att tillföra kapital. Med insamlingen av kapital strävar Nationalgalleriet efter att säkerställa stabiliteten i sin verksamhet genom att stärka balansräkningen, soliditeten och likviditeten. Insamlingen av kapital sker professionellt. Förslaget gör det möjligt för Nationalgalleriet att under den tid totalreformen av lagen om penninginsamlingar bereds hålla kvar den kompetens för medelsinsamling som det har byggt upp.

Universiteten har samlat och samlar fortfarande in nytt kapital i två projekt som stöds med statliga incitament, först 2008—2013 och sedan 2014—2017. Av dessa insamlingar med statlig motfinansiering hade den första samband med den universitetsreform som trädde i kraft 2010 och där universiteten blev administrativt och ekonomiskt sett självständiga juridiska personer som är fristående från staten. Med insamlingen strävade man efter att säkerställa stabiliteten i universitetens verksamhet genom att stärka deras balansräkning, soliditet och likviditet. Den senare insamlingen med motfinansiering är en av de riktade tillväxtingsåtgärder som statsminister Alexander Stubbss regering beslutade om med målet att förbättra universitetens möjligheter till egen medelsanskaffning. Avsikten med universitetens insamling av kapital är i nuläget att långvarigt förbättra universitetens ekonomiska verksamhetsförutsättningar. Samtidigt intensifieras universitetens samhälls- och alumnrelationer, vilket kan ge upphov till nya samarbetsstrukturer och samarbetspartnerskap.

RP 264/2016 rd

Under 2008—2013 samlade universiteten in sammanlagt ca 332,5 miljoner euro i nytt kapital som berättigar till statlig motfinansiering. Intäkterna från insamlingarna 2014–2017 uppgår för närvarande till mer än 50 miljoner euro. Staten har belönat eller förbundit sig att belöna universiteten för dessa intäkter med sammanlagt 981 miljoner euro i förhållande till hur mycket de själva har samlat in. Betydelsen av insamling av privata medel och av den statliga motfinansiering som är kopplad till den märks också i att universitetens sammanräknade årliga intäkter från medelsinsamling och investeringsverksamhet har ökat från 10 miljoner euro (2010) till 152 miljoner euro (2015).

Den andel som avkastningen från medelsanskaffning och investeringsverksamhet står för av universitetens totala finansiering varierar för närvarande mellan 1 och 16 procent för de olika universiteten. Vid merparten av universiteten utgör denna andel 1—4 procent av den totala finansieringen. Enligt en utvärdering av konsekvenserna av universitetslagsreformen som publicerades 2016 (undervisnings- och kulturministeriets publikationsserie 2016:30) har universitetens ekonomiska självbestämmanderätt och avkastningen på eget kapital som de förfogar över ökat universitetens ekonomiska utrymme. Avkastningen på eget kapital gör det möjligt att bättre fördela resurserna enligt universitetens egna mål. Universiteten utnyttjar denna egna finansiering både som ett strategiskt verktyg och som ett sätt att jämna ut konjunkturvåxlingar. Många universitet strävar efter att använda avkastningen på det egna kapitalet till att ta nya initiativ och utveckla verksamheten. Enligt utvärderingen av konsekvenserna av universitetslagsreformen har universitetens aktivare och effektivare medelsanskaffning även i övrigt ökat deras aktivitet i förhållande till det omgivande samhället. Detta är viktigt med tanke på effektiviteten i universitetens verksamhet. Förslaget möjliggör en kontinuitet i universitetens penninginsamlingsverksamhet under den tid totalreformen av lagen om penninginsamlingar pågår.

För insamlingen av kapital har universiteten infört förfaranden som baserar sig på professionell verksamhet. Förslaget gör det möjligt för universiteten att under den tid totalreformen av lagen om penninginsamlingar bereds hålla kvar den kompetens för medelsinsamling som de har byggt upp och som stöder deras penninginsamlingar. Detta är av avsevärd betydelse för universitetens förmåga att nu och i framtiden skaffa utomstående finansiering för den verksamhet som avses i universitetslagen.

Förslaget gör det möjligt att också vid yrkeshögskolorna inleda motsvarande penninginsamlingsverksamhet som vid universiteten. Hittills har yrkeshögskolorna inte kunnat anordna penninginsamlingar. Yrkeshögskolorna har emellertid i synnerhet regionala möjligheter att samla in kapital som stöder stabiliteten i och utvecklandet av deras verksamhet. Man kan göra en försiktig bedömning av förslagets ekonomiska konsekvenser genom att ställa yrkeshögskolesektorns storlek i relation till universitetssektorn. Sett till antalet studerande är yrkeshögskolesektorn nästan lika stor som universitetssektorn. Den basfinansiering som staten med stöd av yrkeshögskolelagen beviljar yrkeshögskolorna är 2016 ca 858 miljoner euro medan basfinansieringen för universitetens del är ca 1 824 miljoner euro.

Med tanke på den medelsanskaffning som pågår inom olika sektorer och på Finlands ekonomiska läge krävs det långsiktigt arbete av yrkeshögskolorna för en lyckad medelsanskaffning. Å andra sidan visar erfarenheterna inom universitetssektorn att också mindre intäkter har betydelse för utvecklandet av verksamheten vid en högskola. Penninginsamlingsverksamheten vid såväl universitet som yrkeshögskolor stöds av den ändring (1546/2015) av inkomstskattelagen som trädde i kraft den 1 januari 2016 och enligt vilken fysiska personer och dödsbon från sin nettoförvärvsinkomst får dra av en penningdonation på minst 850 euro och högst 500 000 euro som för att främja vetenskap eller konst gjorts till ett universitet eller en högskola inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som får offentlig finansiering eller till en

RP 264/2016 rd

universitetsfond i anknytning till dessa. Den föreslagna rätten för yrkeshögskolor att anordna penninginsamlingar är i linje med denna lagändring.

Yrkeshögskolornas rätt att anordna penninginsamlingar stöder den yrkeshögskolereform som trädde i kraft 2015 och som bl.a. hade som mål att på samma sätt som universitetsreformen 2010 bredda högskolornas finansiella bas. En bredare finansiell bas förbättrar yrkeshögskolornas förutsättningar att smidigare och mer självständigt genom högklassig undervisning samt forskning och utveckling svara på det föränderliga utvecklingsbehovet inom arbetslivet, det övriga samhället och regionerna. Eget kapital som flyter in skulle således förbättra yrkeshögskolornas möjligheter till strategiskt ledarskap i analogi med den utveckling som har skett vid universiteten. Eget kapital kan också utgöra en buffert vid konjunkturväxlingar. Dessutom leder rätten att anordna penninginsamlingar till utökat samarbete mellan yrkeshögskolorna och deras intressentgrupper. Samarbete med aktörer inom högskolornas utbildningsområden och med andra intressentgrupper bidrar till att öka högskolornas genomslagskraft i samhället. En utveckling av högskolornas genomslagskraft är ett sådant mål i regeringsprogrammet för statsminister Juha Sipiläs regering som tros medföra betydande funktionell och ekonomisk nytta för det finländska samhället.

Genom högskolelagstiftningen har man säkerställt att offentliga och privata medel som använts av högskolorna inte kan styras ut från högskolorna. Yrkeshögskolorna är aktiebolag, men i 5 § i yrkeshögskolelagen förbjuds alla former av utbetalning av medel och givande av annan ekonomisk fördel till en yrkeshögskolas ägare. Således utgör det kapital som universiteten och yrkeshögskolorna får in genom penninginsamlingar ett permanent stöd för en höjning av kvaliteten och effektiviteten inom högskolornas verksamhet. Under svåra tider för den offentliga ekonomin är medelsanskaffning, inklusive penninginsamlingar, en viktig tilläggsresurs för högskolorna. Om yrkeshögskolorna får rätt att anordna penninginsamlingar stöder det deras samhälleliga interaktion på det regionala och nationella planet. Allt fler aktörer blir då medvetna om yrkeshögskolornas verksamhet och dess betydelse. Donatorerna får en möjlighet att uppfylla sitt samhällsansvar genom att stödja utbildning samt forskning och utveckling i anslutning till den. Resultaten av denna verksamhet gagnar på lång sikt i synnerhet företagen i form av tillgång till kunnig arbetskraft. Förslaget kan därmed på lång sikt ha långtgående konsekvenser för hela det finländska samhället.

Utbildning och kompetens är ett av de strategiska prioriteringsområdena i regeringsprogrammet. I regeringsprogrammet har ökade resurser för högskolorna setts som ett centralt mål som man har åtagit sig att stödja med statliga kapitalplaceringar. I ramarna för statsfinanserna har man berett sig på att tillföra högskolorna kapital nästa gång 2018. Då har man beslutat att tillföra universiteten 46 miljoner euro och yrkeshögskolorna 24 miljoner euro.

I budgetpropositionen för 2017 föreslås det under moment 29.80.59 Vissa understöd till Nationalgalleriet att finansiering på 10 miljoner euro ombudgeteras på oförändrade villkor. Ett villkor för användningen av anslaget är att privata finansiärer deltar i tillförseln av kapital. Förhållandet mellan statens andel av tillförseln av kapital och kapital som samlas in hos privata finansiärer är 5:2.

Budgetpropositionen innehåller inget förslag om finansiering i syfte att tillföra yrkeshögskolorna kapital, och principerna för kapitaliseringen har ännu inte slagits fast. Lagförslaget har inga konsekvenser för statsfinanserna.

3 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid inrikesministeriet i samarbete med undervisnings- och kulturministeriet och Polisstyrelsen.

Yttranden om utkastet till proposition begärdes av justitieministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, finansministeriet, Konkurrens- och konsumentverket, Polisstyrelsen, Nationalgalleriet, Helsingfors universitet, Jyväskylä universitet, Lapplands universitet, Tammerfors universitet, Uleåborgs universitet, Vasa universitet, Åbo Akademi, Åbo universitet, Östra Finlands universitet, Villmanstrands tekniska universitet, Svenska handelshögskolan, Konstuniversitetet, Aalto-universitetet, Tammerfors tekniska universitet, Yrkehögskolan Arcada, Centria-ammattikorkeakoulu, Diakoniyrkehögskolan, Finlands Humanistiska Yrkehögskola, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu, Hämeen ammattikorkeakoulu, Jyväskylä Yrkehögskola, Kajaanin ammattikorkeakoulu, Karelia-ammattikorkeakoulu, Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, Lahden ammattikorkeakoulu, Lapin ammattikorkeakoulu, Laurea-ammattikorkeakoulu, Metropolia Ammattikorkeakoulu, Mikkelin ammattikorkeakoulu, Yrkehögskolan Novia, Oulun ammattikorkeakoulu, Saimaan ammattikorkeakoulu, Satakunnan ammattikorkeakoulu, Savonia-ammattikorkeakoulu, Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Tampereen ammattikorkeakoulu, Turun ammattikorkeakoulu, Vaasan ammattikorkeakoulu - Vasa yrkehögskola, Polisyrkehögskolan, Suomen yliopistot UNIFI ry och Rådet för yrkehögskolornas rektorer Arene rf.

Det kom in yttranden om utkastet från sammanlagt 25 remissorgan. De föreslagna ändringarna ansågs på det hela taget värda att understödja, och önskan var att lagen ska träda i kraft så snart som möjligt. I yttrandena fördes det fram att den föreslagna lagändringen gör yrkehögskolorna likvärdiga med universiteten när det gäller rätten att anordna penninginsamlingar. Propositionens målsättningar ansågs stödja yrkehögskolornas långsiktiga verksamhet och regionala genomslagskraft, och det konstaterades att propositionen är i linje med skrivningarna i statsminister Juha Sipiläs regeringsprogram om målet att tillföra yrkehögskolorna kapital.

I tre yttranden fördes det fram att universitetens rätt att anordna penninginsamlingar för att tillföra kapital för verksamheten bör vara kontinuerlig. I ett yttrande föreslogs det att man överväger att frångå tillståndsförfarandet för universitetens och yrkehögskolornas del eftersom högskolornas tillförsel av kapital och medelsanskaffning är kontinuerliga eller långvariga till karaktären. I flera yttranden framfördes också önskemål om att man skyndar på genomförandet av totalreformen av lagen om penninginsamlingar. I ett yttrande sades det att man bör beakta att de formuleringar på olika ställen i propositionsutkastet som hänvisar till penninginsamlingsändamål avviker från varandra när det gäller universitet och yrkehögskolor. Nationalgalleriet framförde att fysiska personers rätt till avdrag för donationer bör utvidgas till att gälla Nationalgalleriets penninginsamlingar.

De ändringsförslag som lades fram i yttrandena har beaktats i lagförslaget så långt möjligt. När det gäller förslaget att föreskriva att rätten att tillföra universiteten kapital ska vara kontinuerlig konstateras det att rätten att anordna penninginsamlingar i syfte att tillföra kapital är ett undantag från kravet på allmännyttighet i lagen om penninginsamlingar, och därför föreskrivs det att rätten är temporär. Vidare påpekas det att man i samband med totalreformen av lagen om penninginsamlingar också kommer att bedöma behovet av att förlänga tiden för bestämmelsen.

Efter remissbehandlingen föreslås vissa ändringar i propositionen och dess motivering. I 6 §, som gäller rätten för universitet, yrkehögskolor och Nationalgalleriet att anordna penninginsamlingar, föreslås samma formulering, ”skötseln av de uppgifter”, för att formuleringen i fråga om de syften insamlade medel får användas i ska vara densamma i fråga om alla de nämnda aktörerna. Dessutom har det i 6, 7 och 11 § gjorts vissa tekniska ändringar av språk-vårdsskäl.

4 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om penninginsamlingar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om penninginsamlingar (255/2006) 6 § 1 mom., 7 § 1 mom. 5 punkten och 11 § 3 mom., sådana de lyder i lag 652/2014, samt
fogas till 7 § 1 mom., sådant det lyder i lag 652/2014, en ny 6 punkt som följer:

6 §

Insamlingsändamål

Penninginsamlingar får anordnas i syfte att skaffa medel uteslutande för allmännyttig verksamhet. Nationalgalleriet har rätt att anordna penninginsamlingar i syfte att skaffa medel för skötseln av de uppgifter som avses i 2 § i lagen om Nationalgalleriet (889/2013) samt under 2014—2019 för att tillföra Nationalgalleriet kapital. Stift inom den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland och stift inom den ortodoxa kyrkan i Finland har rätt att anordna penninginsamlingar i syfte att skaffa medel för finansiering av diakoniarbete. *Universitet* enligt 1 § 2 mom. i universitetslagen (558/2009) har rätt att anordna penninginsamlingar i syfte att skaffa medel för skötseln av de uppgifter som avses i 2 § i den lagen samt under 2014—2019 för att tillföra universitetet kapital. *Yrkeshögskolor* enligt yrkeshögskolelagen (932/2014) har rätt att anordna penninginsamlingar i syfte att skaffa medel för skötseln av de uppgifter som avses i 4 § i den lagen samt under 2017—2019 för att tillföra yrkeshögskolan kapital.

7 §

Tillståndshavare

Tillstånd till penninginsamling kan ges till

- 5) ett universitet,
 - 6) en yrkeshögskola.
-

11 §

Tillståndsmyndighet

Polisstyrelsen meddelar tillstånd till penninginsamling som omfattar ett större område än distriktet för en polisinrättning, till penninginsamling som anordnas av Nationalgalleriet, av ett stift inom den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland eller av ett stift inom den ortodoxa kyr-

RP 264/2016 rd

kan i Finland och till penninginsamling som anordnas av ett universitet eller av en yrkeshögskola.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 21 december 2016

Statsminister

Juha Sipilä

Inrikesminister Paula Risikko

Lag

om ändring av lagen om penninginsamlingar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om penninginsamlingar (255/2006) 6 § 1 mom., 7 § 1 mom. 5 punkten och 11 § 3 mom., sådana de lyder i lag 652/2014, samt
fogas till 7 § 1 mom., sådant det lyder i lag 652/2014, en ny 6 punkt som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

6 §

Insamlingsändamål

Insamlingsändamål

Penninginsamlingar får anordnas i syfte att skaffa medel uteslutande för allmännyttig verksamhet. Nationalgalleriet har rätt att anordna penninginsamlingar i syfte att skaffa medel för att stödja skötseln av de uppgifter som avses i 2 § i lagen om Nationalgalleriet (889/2013) samt under 2014—2017 för att tillföra Nationalgalleriet kapital. Stift inom den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland och stift inom den ortodoxa kyrkan i Finland har rätt att anordna penninginsamlingar i syfte att skaffa medel för finansiering av diakoniarbete. Ett universitet som avses i 1 § 2 mom. i universitetslagen (558/2009) har rätt att anordna penninginsamlingar i syfte att skaffa medel för att stödja verksamhet enligt 2 § i den lagen samt under 2014—2017 för att tillföra universitetet kapital.

Penninginsamlingar får anordnas i syfte att skaffa medel uteslutande för allmännyttig verksamhet. Nationalgalleriet har rätt att anordna penninginsamlingar i syfte att skaffa medel för *skötseln* av de uppgifter som avses i 2 § i lagen om Nationalgalleriet (889/2013) samt under 2014—2019 för att tillföra Nationalgalleriet kapital. Stift inom den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland och stift inom den ortodoxa kyrkan i Finland har rätt att anordna penninginsamlingar i syfte att skaffa medel för finansiering av diakoniarbete. *Universitet* enligt 1 § 2 mom. i universitetslagen (558/2009) har rätt att anordna penninginsamlingar i syfte att skaffa medel för *skötseln av de uppgifter* som avses i 2 § i *den lagen* samt under 2014—2019 för att tillföra universitetet kapital. *Yrkeshögskolor enligt yrkeshögskolelagen (932/2014)* har rätt att anordna penninginsamlingar i syfte att skaffa medel för *skötseln av de uppgifter* som avses i 4 § i *den lagen* samt under 2017—2019 för att tillföra yrkeshögskolan kapital.

RP 264/2016 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Tillståndshavare

Tillstånd till penninginsamling kan ges till

5) ett universitet *som avses i 1 § 2 mom. i universitetslagen.*

11 §

Tillståndsmyndighet

Polisstyrelsen meddelar tillstånd till penninginsamling som omfattar ett större område än distriktet för en polisinrättning, till penninginsamling som anordnas av ett stift inom den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland eller av ett stift inom den ortodoxa kyrkan i Finland och till penninginsamling som anordnas av ett universitet *som avses i 1 § 2 mom. i universitetslagen.*

7 §

Tillståndshavare

Tillstånd till penninginsamling kan ges till

5) ett universitet,
6) *en yrkeshögskola.*

11 §

Tillståndsmyndighet

Polisstyrelsen meddelar tillstånd till penninginsamling som omfattar ett större område än distriktet för en polisinrättning, till penninginsamling som anordnas *av Nationalgalleriet*, av ett stift inom den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland eller av ett stift inom den ortodoxa kyrkan i Finland och till penninginsamling som anordnas av ett universitet eller av *en yrkeshögskola.*

Denna lag träder i kraft den 20 .